პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

შაბათი, პირველი მაისი 1926 წელი.

ტარტაროზი

№ 47

ფასი ორი შაური

ახლოვდება და შოდის
კაპიტალის დაისი,—
და მას უკან მოჰყვება
წითელ სხივით აისი.

ჩაქუჩი და ნამგალი
სიმბოლოა შრომისა;
ემუქრება კაპიტალს
მსურველს კიდევ ომისა.

ახლა აქ თუ ზეიმობს
დღეს პირველი მაისი,—
სხვა ქვეყნებსაც მიუძღვნის
პირველ მაისს გაისი.

ჩვენ წინ ვინ დაგვიდგება,
ძალ-ღონე გვაქვს ლომისა..
ჩვენ დავაშხობთ კაპიტალს
მსურველს კიდევ ომისა.

ო. შლინგი

ტარტაროზის დარიგება

პირველი მაისი. პირველი მაისი. პირველი მაისი.

ასე გაისმის დღეს მთელ მსოფლიოში. ამას გაიძახის მშრომელი ხალხი, ამას გაიძახის მშრომელი ხალხის ხელ-მძღვანელი ხალხი, წრფელი გულით.

ამასვე გაიძახის არა მშრომელი ხალხის, ანუ მდაბიოთ რომ ვთქვათ, სხვისი ოფლით მცხოვრებლების, ანუ კიდევ უფრო მდაბიოთ რომ ვთქვათ, მუქთა ხორების, ანუ სულ მდაბიოთ რომ ვილაპარაკოთ, მუქთამჭამლების მესაიდუმლე ხალხი*). გაიძახის იმიტომ, რომ ამით სურს როგორმე შეინარჩუნოს მშრომელი ხალხის ყურადღება. ასეთი პირმოთნე საზოგადოება, როცა ხალხისკენ იხედება, ასე იძახის: **გაუმარჯოს პირველ მაისს!**

როცა ბურჟუაზიისაკენ მიიბუნებს პირს, მაშინ კი— **ძირს პირველი მაისი.**

ყოველ შემთხვევაში, ჩვენ მათი არც მომსრობა და არც გადამსრობა გვაინტერესებს.

ჩვენ გვაინტერესებს ის გარემოება, რომ დღეს პირველ მაისს 1926 წელს „ტარტაროზი“ მეტად კარგად გრძნობს თავს, ჯან-ღონით სავსეა და თუ საჭირო დარჩება, მტერს ისეთ სარმას გაუკეთებს, რომ ყველა მოკიდავეს და ჩემპიონს გააფასებს.

რა აზრის არის „ტარტაროზი“ პირველი მაისის შესახებ?

რომ ეს ამბავი (ტარტაროზის შეხედულება პირველ მაისზე) გამოგვეკვია, ჩვენ მასთან გავგზავნეთ საკუთარი კორესპონდენტი, ჟურნალ „ტარტაროზის“ გენერალური ინტერვიუერი (წარმოიდგინეთ, ასეთი თანამდებობაც არსებობს), რომელიც ესტუმრა ტარტაროზს ინტერვიუს გამოსართმევად, ანუ სასაუბროთ.

ტარტაროზმა ჩვენს თანამშრომელთან საუბრის დროს ვრცლად დაახასიათა მსოფლიო ეკონომიკა და აღნიშნა, რომ მუშათა მოძრაობა მეტად კარგი საქმეა.

სხვათა შორის ტარტაროზი შეეხო პირველ მაისის დღესასწაულის წარმოშობის საკითხს და მიუთითა, რომ ეს დღე ღვინის სმის დღე კი არ არის, როგორც ამას ფიქრობენ ზოგიერთი დიდმუცელა გამგეები, სპეცები სპეციალისტები და სხვები, არამედ ეს არის უაღრესად დიდი დღესასწაული, როდესაც საჭიროა ყველა მშრომელი განიმსჭვალოს ამ დღის მნიშვნელობით.

ჩვენი თანამშრომლის შეკითხვაზე: მიეცემა თუ არა პირველ მაისის გადაჭარბებულ ქეიფში (როცა ქეიფი შუაღამეს გადაშორდება) მუშა-მოსამსახურეს ასანაზღაურებელი ფული,— ტარტაროზმა განაცხადა, რომ არავითარ შემთხვევაში არ მიეცემათ და ამიტომ სჯობია, მეტის-მეტი სმით თავს ნურავინ შეიწუხებს.

უკვე წელიწადზე მეტია,—სთქვა ამხ. ტარტაროზმა, —რაც ჩვენ ვიდღესასწაულეთ პირველი მაისი შარშან. მე მახსოვს, რომ ხუდადოვის ტყეში დილით წასული ხალხი მეორე დილით ძლივს მოიყვანეს სახლებში. სასურველი იქნება, თუ ასეთი დაგვიანება ყველა ქალაქებში არ განმეორდება.

აქვე უნდა აღინიშნოს ზოგიერთ გაუფრთხილებელ მოქალაქეთა საყურადღებოდ,— დაუმატა ტარტაროზმა, —რომ შარშანდელის მგზავსად არ შეიძლება ოჯახის ყველა წევრი წავიდეს სახლიდან საქეიფოთ. ამით სარგებლობს ზოგიერთი უპატრონო ქურდი და სახლიდან წასულ მოქალაქის ბინიდან გააქვს დარჩენილი სურსათ-სანოვაგე და ხშირად ნივთებიც.

ბოლოს ამხ. ტარტაროზმა აღნიშნა, რომ სასურველია მომავალში ყოველწლიურად იმართებოდეს პირველ მაისობა მსოფლიოს დანარჩენ ქვეყნებშიაც ისევე თავისუფლად, როგორც საბჭოთა კავშირში.

აღლარ-აღლარხანი.

*) მხედველობაში გვყავს მეორე ინტერნაციონალი.

ვერანი

მიმაჩინჩრიკებს უგზო-უკლოდ აგი ვერანი,
ქარზე ფრიალებს მისი თმა და ანაფორანი.
გასწი მზაკვავო, შენს ჩინჩრიკსა არა აქვს ზღუდე
და გადალახე ეკლესიის მაღალი ზღუდე.
არ შემებრალვი შენ ხუცესო მე არასოდეს,
გახსოვს ოდესცა შენი ჯოორი თოხარიკობდეს?
მიგქონდათ მაშინ შენ და შენ ჯოორს საკურთხი,
ბლომად
და ყოველ კვირას თქვენს ოჯახში იყო აღდგომა.
თუ ვერ გაჭენდი რიგიანად, ეს კი იცოდე
არა და არა, არაფრამდე არ შეგიცოდებ.
გეყოფა ეშმაკს გაუწიე რაც სამსახური,
ახლა დრო არის ამოგაცხოთ შენ ნიშადური.

იცვლება დრო,—იცვლება ხალხი

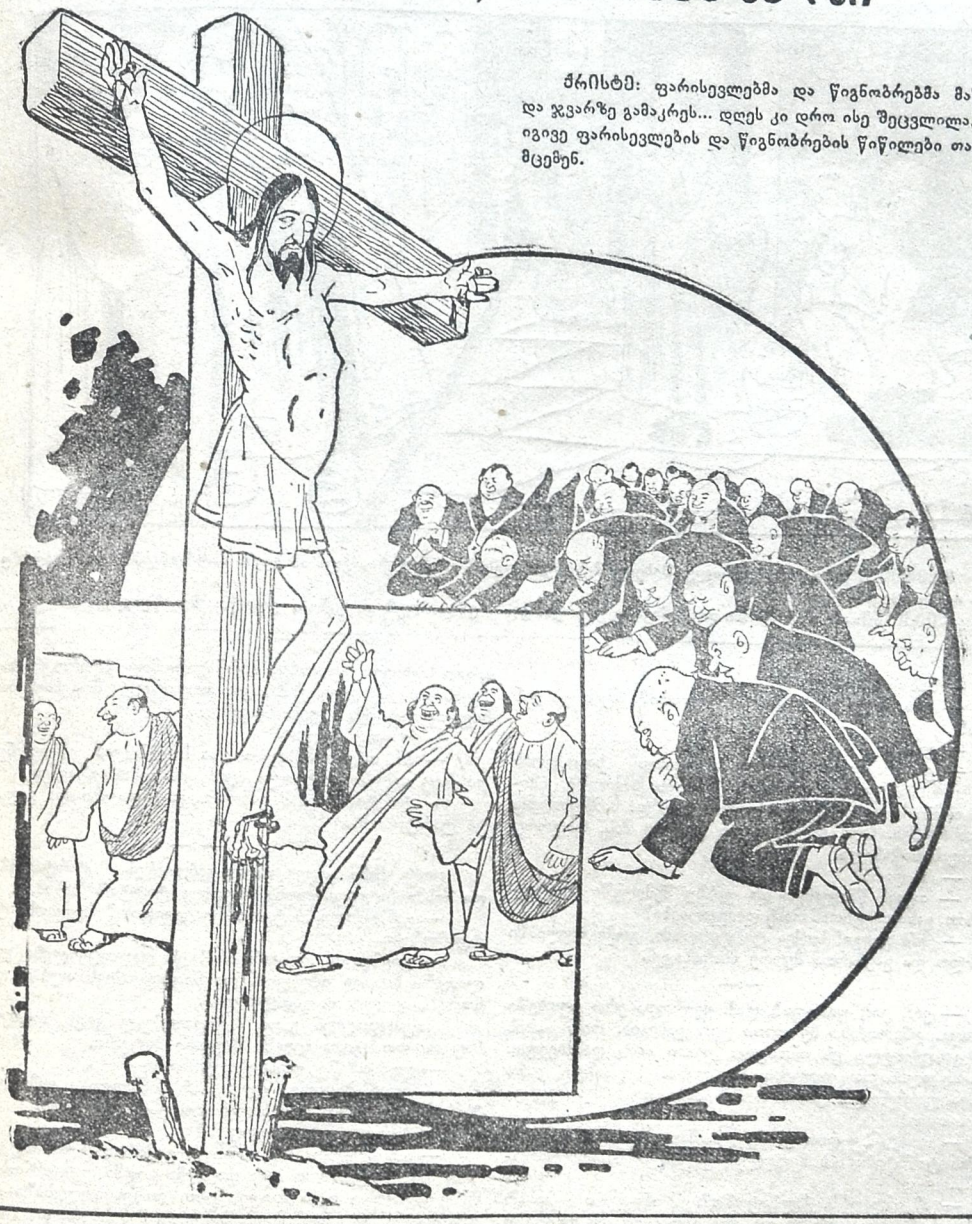

ტარტაროზის საალდგომო მზადება

ამბავი იმის შესახებ, თუ რა თვისების საქონელი იყიდა ტარტაროზმა საალდგომო დასაკლავათ და შესაბრამუნებლად.

— აბა გოჟი, კარგი გოჟი, გოჟი გოჟმაჟი-ი-ი!

— რა ღირს ყმაწვილო ეს გოჟი? შეკთხა ტარტაროზი გამყიდველს, რომელიც რაც ძალი და ღონე ჰქონდა ყვიროდა თავის გოჟის თვისების შესახებ.

— გოჟი, ბატონო?! ჰმ! ეს გოჟი არა? თქვენ ჯერ ნახეთ, კარგათ გაშინჯეთ, ეს ისეთი არ არის თქვენ რომ გგონიათ, ნუ ფიქრობთ, რომ ეს არის მართლა ჩვეულებრივი გოჟი!

— მაშ რა არის, კაცო, რა გოჟია მაგი ისეთი?

— ჰმ! ეს გოჟი თქვენ მართლა უბრალო გოჟი ჰგონიათ?

ეკლესიაში

მღვდელი (დიაკონს): კირილე, შეხედე შეხედე, როგორ გასქელებია გავა ამ ჩვენს მატრონეს?! ხედავ: პეტრე და ივანე თაყვანს სცემენ!!!

დიაკონი: არ არის ღირსი თუ?! მაგაზე უკეთესს ვის უნდა სცენ თაყვანი... უფალო შეგიწყალეეეე!!!

— მაშ რა არის თუ ძმა ხარ?

— არა, გოჟი არის, მაგრამ როგორი?! იცით ეს ვინ არის?

— ვინა?

— ეს ყმაწვილი გახლავთ სრულიად საგოჟეთის სამეურნეო ტრესტის ქარხნის ზავროზი, იმიტომ არის ასე გასუქებული. მაგრამ ამის და სამწუხაროდ გამოაბრძანეს. ჩვენ ცავიღეთ და ვყიდით მას, როგორც სავარგის საქონელს.

— რა ღირს?

— თქვენ წაიყვანეთ და ფასზე შემდეგში მოვრიგდებით, გაბა თქვენთან რამე დამეკარგება?

— მაშ კარგი! სთქვა ტარტაროზმა, გოჟი იღლიაში ამოიდო და გაემართა მეორე მხარისაკენ.

—:—

— ეაჰ, ეაჰ, ფაჰ, ფაჰ, ფაჰ! ყვიროდა ერთ კუთხეში ვიღაცა. ღმერთმანი მე თვით ვერ გამიგია, რით არის ესე გასუქებული ეს ინდაური, ერთი ამას დამიხედეთ, როგორ აღასავით იყურება, ასე გონია ქვეყანაზე ორი ვინმეა დარჩენილი, ერთი რომის პაპა და მეორეც ეს ვირის თავი!

— როგორ ყიდით ყმაწვილო მაგ ინდაურს?—ჰკითხა მას ტარატაროზის მეუღლემ, ქალბატონმა ტარტაროზინამ.

— ამ ინდაურს, ქალბატონო? ეს ინდაური კი არ არის, ეს შველია, ირემი და არა ინდაური. ეს გახლავთ დიდი თანამდებობის ვინმე, ერთ დროს იგი იყო ინდაურთა დემოკრატიულ რესპუბლიკის მომარაგების სამინისტროს დიდი მოხელე, ამ უკანასკნელ ხანებში კი ერთ ჩვენ სამეურნეო დაწესებულებაში შეძვრა გამგეთ.

— მერე და მაგ თანამდებობის ინდაურს დასაკლავად ჰყიდით?

— ვყიდით, ქალბატონო, ვყიდით. ჩვენ კიდევ არ გავიმეტებდით და არ გავყიდდით. მაგრამ მაგან მოგვინკაცს აღარ ცნობილობდა. პირდაპირ თავი მოგვაბეზრა, დომა გაყიდეა. საშინლათ გამედიდურდა გადიდკაცდა, ერთი სიტყვით გადაიქცა პირწავარდნილ ბიუროკრატად. ჩვენს დაწესებულებებში, კი, როგორც მოგეხსენებათ, ბიუროკრატიზმს ძლერ სდევნიან.

— როგორ ჰყიდით?

— ჰმ! თქვენთან ფასი რა სათქმელია. წაიყვანეთ და რაც თქვენი სურვილი იყოს, ის გამომიგზავნეთ.

— ტარტაროზინამ გამოართვა ინდაური და გადასცა ტარტაროზს.

—:—

ცოტა ხანი კიდევ გაიარ-გამოიარეს ტარტაროზმა და მისმა პატივცემულმა მეუღლე ტარტაროზინამ.

— გენაცვალე, ბატკანს ნუ ვიყიდით? შეეკითხა ტარტაროზინა.

— ვიყიდოთ, როგორ არა! ეს დალოცვილები ყველაფერს ნისიად იძლევიან და ნაღდგომევს ალბათ გონორარს აკიღებ და გადავუხდი.

მიუახლოვდენ ერთ შეჭაღარებულ კაცს, რომელსაც თოკით ეჭირა ხელში მსუქანი ბატკანი.

— ყიდით? შეეკითხა ტარტაროზი

— დიახ, ბატონო, ვყიდი, არ მინდოდა გამეყიდა, მაგრამ ხაზინებმა დამავალეს და უნდა გავყიდო.

— როგორ თუ დაგავალეს?

— აი როგორ, ბატონო. ეს გაჭირვებული ბატკანი ერთ ხანს უადგილოთ იყო და აღმა-დაღმა დასეირნობდა, მერე როგორც იქნა მიიღეს ერთ დაწესებულებაში რეგისტრატორის თანამდებობაზე. აქ მან საკმაოდ დიდი უნარი გამოიჩინა, ცოტა პროტექციაც ჰქონდა და საქმეთა მმართველად გადაიყვანეს, ბოლოს ერთ სამეურნეო დაწესებულების გამგეთ დანიშნეს.

— მერე და მაგ გაჭირვებულმა ვერ აუღო ალღო დღევანდელ ცხოვრებას. ერთ მშვენიერ დღეს მოგვივიდა ბრძანება: დაიცავით ეკონომიის რეჟიმიო, თქვენც არ მომიკვდეთ მაშინ სულ გადირია, დაავიწყდა ეკონომიაც და ბუღალტერიაც, მიჰყო ხელი უთავბოლო ხარჯებს და ბოლოს, საქმე იქამდე მიიყვანა, რომ დაწესებულებებიდან გმოაბრძანეს. ახლა გვინდა გავასაღოთ.

ღმერთის გაახალგაზრდავება

საიქიოდან გვატყობინებენ სენსაციურ ამბავს: ღმერთში ამ ბოლო ხანებში მოხდა მსოფლმეხდველობის გადატეხა და იგი ემხრობოდა „ცოცხალ ეკლესიის“ მიმდევრებს, რომლებსაც დასაშ-ვებათ მიაჩნიათ ღვთის მოციქულებმა საერო კაცის ტანსაცმელი ჩაიცვან და წვერ-ულვაში ინგლისურად გაიპარსონ.

ღმერთი კიდევ შორს წავიდა.

მას სავსებით სწამს შტეინახის გამოგონება გაახალგაზრდავების შესახებ და პირველი ცდა თავის თავზე მოახდინა. ჩვენ პირველ სურათზე ნაჩვენებია ღრმა-მოხუცი ღმერთი, რომელიც არ ემხრობოდა ცოცხალ ეკლესიას.

მეორე სურათზე ღმერთი ნაჩვენებია შტაინახის ოპერაციის შემდეგ.

იგი ძალიან ახალგაზრდად გამოიყურება; ერთს ხელში კვერთხის მაგიერ „ტროსტი“ უჭირავს; მეორე ხელში კი ყვავილი, რაც მაჩვენებელია მისი ყოველმხრივი მოღონიერების.

მოხუცი

გაახალგაზრდაებული

— მე წავიყვან,—სთქვა ტარტაროზმა.

— გამაკეთეთ თქვენის ხელით, მაგას რაღა ემჯობინება, ნახევარ ფასად დაგითმობთ.

ტარტაროზმა გაიგდო წინ ეკონომიის რეჟიმის დამრღვევი ბატკანი.

—:—

— მოდი ერთი ბატი ვიყიდოთ! სთქვა ტარტაროზინამ.

— ვიყიდოთ, რა ღირს ეს ბატი? იკითხა ტარტაროზმა.

— ორასი მანეთი.

— ასე ძვირი?

— ეს ამის მეათედი ფასი არ არის, ამას კუჭზე ხუთასი თუმნის ქონი ექნება.

— საიდან?

— ჰმ! საიდან? განა მე კი ვიცი საიდან, ვიცი მხოლოდ რომ ეს ამ ცოტა ხნის წინად კაი დიდი თანამდებობის ვინმე იყო. რაღაც სახელმწიფო სავაჭრო დაწესებულებებში მსახურობდა. მაგრამ იცით, როგორ ცხოვრობდა, გაფლანგვა რომ აღარ დაანებეს, მთელი თვეობით „კომანდიროვკებში“ იყო, ხან ერთ ქალაქში მიბრძანდებოდა და ხან მეორეში. ამ კამანდიროვკამ კი კარგა ბლომად შემოსავალი მისცა, სხვა გამოსარჩენიც ბევრი ჰქონდა; ასე რომ ქათმების ქუჩაზე მარცვლეულობის მაღაზიაც კი გახსნა. ეს ამბავი გაუგეს და ახლა, როგორც ხედავთ, ამ ყოფაში ჩავარდა.

— მოიტა, მოიტა, მაგას აუცილებლად ვიყიდი. კაი გემო ექნება. სთქვა დაჩქარებით ტარტაროზმა.

— მაშ რაკი ესეა, ეს იხვიც თან წავიყვანოთ.

— უფასოდ?

— დიახ, უფასოდ.

— იმედი მაქვს მაგ იხვსაც თავისი ისტორია ექნება.

— დიახ, აქვს ცოტა, ეს გახლდათ ერთ-ერთი ადგილ-

ტარტაროზკცრებს

აი, აღდგომაც კარზე მოგვადგა.

კარს გვიკაკუნებს, ჩვენ კი სააღდგომო მზადებაში ვართ გართული, ჯამს ვუკეთებთ ჩვენ ნამოქმედარს და ვხედავთ, რომ:

— ჯოჯოხეთი ხალვათობას განიცდის!

ბევრი გავატანეთ წყალს ჯოჯოხეთის კუთხისაკენ, მაგრამ ოდნავაც არ შენელებულა გადასახლების მწვავე საკითხი.

ჯერ კიდევ ბევრია ჩვენი ქვეყნის მადლიან ნიადაგზე ისეთი ორფეხი,რომელიც „თავის ტყავში ვერ ეტევა“ და მოითხოვს—ტყავგამძვრალი გაუყენოთ გზასა ჯოჯოხეთისასა.

ამ საკითხის მიზანშეწონილად გადაჭრა და ცხოვრებაში გატარება განსაკუთრებით ტარტაროზკორებს ევალებათ, მათ აბარიათ ჯოჯოხეთის ბჭეთა გასაღები, რამეთუ ჯერ კიდევ მრავალ არიან მეუფე მტერნი და ორგულნი საბჭოთა სინამდვილისანი, რომელთაც მოელის განსვენება და ცხოვრება უზრუნველი წიაღსა შინა ჯოჯოხეთისასა აწ და მრადის...

ამინ!

სწორედ ამიტომ ყურადღეთ დეკრეტი და სისწორით გაატარეთ იგი.

ტარტაროზკორნო! შემოკრბით
და იქონიეთ ცილობა:
—საკურთხი მეტად ფასდება
თუ მღვდელთა გაკრეჭილობა?
თუ ხმაშეწყობით არიან
მღვდლებთან ჩარჩები ქებული?
მოწყენით ხომ არ ბრძანდება
ღირსეულ გვართა კრებული?
პანღურათ გვრი დაფასდა,—
ეს აზნაურთაც იციან:
—მღვდელი ჯორზე ზის აწ კიდევ
თუ ვირს ატარებს კვიციანს?

იქნება დეკანოზები
ვინმეს ცხონებას პირდება?
(ისიც გვაცნობეთ—ამ ჭორით
ხომ აღარავინ ვირდება)
გაგზავნეთ ჩქარა მდევრები,
იქნება სადმე მიაგნოს;
ჯამაგირიან სტაროსტას
ან საკურთხიან დიაკონს.
როგორ არიან უსაქმო
და უპენსიო ბერები?
უფრო გრძელი აქვთ ოლარი
თუ შეკრეჭილი წვერები?
ასწერეთ ყოველიფერი
ამბავი სტარტორროზო,
ნება გეძლევათ—ასეთნი
ადგილებზედვე გაროზგოთ,
ანგარიში კი მოგვეცით
მართალი სწორი, ხალასი,
რომ მაინც საახალკვირაოთ
სრული შეიქნეს ბალანსი!

მორიელი.

წყლის ნაყვა

ანუ მეოთხე ინტერნაციონალის საქმიანობა

კომის პასუხისმგებელი მდივანი, მაგრამ უნდა მოგახსენოთ, რომ მუშებისათვის არაფერს აკეთებდა, სულ ადმინისტრაციას უძვრებოდა. იმდენიც კი ვერ მოახერხა, რომ კრუხებს ორ-ორი თვის შვებულებაც ვერ ააღებინა. კულტმუშაობას სრულებით არ ეწეოდა, ტარიფები და მუშების მდგომარეობის გაუმჯობესება ფეხებზე ეკიდა. ამიტომ ყველამ ერთხმად მოინდომა მაგის თავიდან მოშორება.

— მაშ მაგასაც წავიყვან,
ამოიდვეს ის იხვიც იღლიაში.

—:—

— უკაცრავად, იქნება ეს ქათამიც...

— წავიყვანო?

— მამალია ხომ?

— რასაკვირველია; ისიც ინგლისური ჯიშის.

— რატომ ყიდთ?

— შეგვაწუხა, ბატონო; საშეფო კომისიის თავმჯდომარეთ ავირჩიეთ, მაგრამ სოფელში საშეფო მუშობისთვის რომ მიდიოდა, სულ ქეიფში ატარებდა დროს, იქიდან გამოაბრძანეს, ადმინისტრატორად შევიდა ერთ კულტგანმანეთლებელ დაწესებულებაში; არც იქ ივარგა. იქიდანაც პანღური ჰკრეს.

— მაშ მაგასაც წავიყვანთ, სთქვა ცოლ-ქმარმა, და იქირავეს ეტლი და ამ სანოვაგით დატვირთული გამოემგზავრენ სახლისკენ.

ეს იყო წითელ პარასკევს.

დიდშაბათს ტარტაროზმა ნაყიდი საქონელი გამოამზადა, შეაწვევინა, ფურნეში და კვირას შეუდგა ქეიფს დროს ტარებას.

ვისაც გული არ მოგიშლის ზეგით ჩამოთვლილ თვისებების პატრონ ცხოველების მირთმევას, გთხოვთ მობრძანდეთ ტარტაროზის სამფლობელოში და მობრძანებითა თქვენითა გაახარეთ გული ტარტაროზისა.

ვ. ტერხიტი.

მღვდელი:

ღმერთო გაწყვიტე ეს კომსომოლი,
ეს რა ხალხია თქვენი ჭირიმე?..
მოვხუცდი მათი შემახედარი
და დღე ღამე მუდამ ვსტირი მე.

ღმერთი

ჩემი სურათი?.. ვინ გადაიღო?
ყვანია არის შიხმანია?

ღმერთი

საქმეა ესე კომსომოლვაი,
მხატვარიც იმათ მოუყვანია.
არ გეკადრება ღმერთო რომ შენა
ეს გაგიბედოს ვინმემა სადმე,
ოხ კომსომოლო, პიონერებო,
იყავ წყეული უკუნისამდე.

ღმერთი

გამოვიწვიო უნდა ექსპერტი,
კარგად დავრწმუნდე ამ მზაკვრობაში
მსურს დამნაშავე ვპოვო, რომელიც
არს ჩათრეული ამ მხატვრობაში.

მღვდელი

ჰიო მეუფეე! როგორცა ხედავ,
ჭკუას გადაცდა შენი ცხოვარი
და მეც დაგირჩი უსაკურთხოთა
ვით დედაბერი გაუთხოვარი.

ღმერთი

ნეტავ საიდან გაჩნდა ეს ხალხი,
ან ეს წყეული კომსომოლია?
რამდენად მახსოვს მთელ დუნიაზე
ასეთი მრეველი ჯერ არ მყოლია.
თითქოს მე ვიყო კინო არტისტი,
ჩემი სურათი დააქვთ პლაკატად
აღარ მივხედავ არც მე უგნურებს,
გამოიცხადეს რაღგან ბლოკადა.

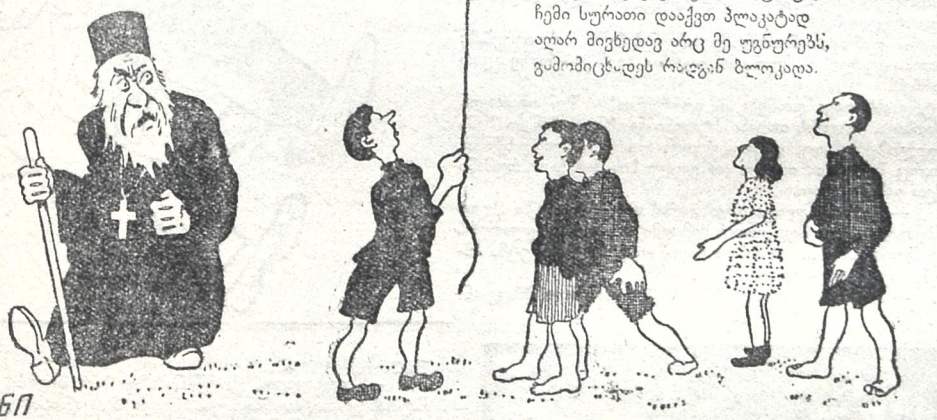

საქორწინო კანონი

(დასასრული*)

ფლავიანემ გაიარა კიპარისების ხეივანი, გადაუხვია ბაღის კუთხეს და მარჯვნივ, ყვავილებით დაფენილ ბორცვს მიაშურა.

— ეე, ახმახ!.. რა ხამივით დადიხარ! ბუზის ტოლა ველარ დაგვინახე? მრისხანეთ ჩასძახა ვიღაცამ მარჯვენა ყურში დ ერთი მაგარი მუჯლუგუნიც უთავაზა. ფლავიანემ უცბად თაკი აიღო და დაინახა, მის წინ მკლავ გაყრილი ანგელოზები. ვაჟი ანგელოზი მუშტს უღერებდა მას, და როგორც იტყვიან „თვალებით სჭამდა“ მას. შეშინებულმა ფლავიანემ მხოლოდ თავი დაუკრა და რაღაც წაილუღლუღა.

—რას გვეჯაბები შე ვირისთავო, გზა ველარ აგვიჭ-ციე? დამა-ანგელოზი კი ემუდარებოდა:

—აპატიე დუშკა, რამე თუ არა იცის რასა იქმს!...

ფლავიანეს გაახსენდა თბილისის ქუჩებში წესიერი მიმოსვლის შესახებ გამოცემული კანონი და გული გადა-

*) იხ. „ტარტაროზი“ №№ 44, 46.

უქანდა, რადგან ეგონა, რომ „კუტუსკა“-ს ვერ ასცდებოდა.

— არა, როგორ დავიჯერო, რომ ვერ დაგვინახა? თუ ბეცია აჩკები გაიკეთოს.

— ბეჩა უგლავოია და ვერ შეგვნიშნა, ხომ არ ფიქრობ, რომ ზადევანია გამიკეთა?

— სწორეთ რომ ზადევანიაა მაშ რა ოხრობაა? ჰმ მეთქი! ისე დაგადო მაგ სიფათში, რომ სულ ანგელოზები დაგიფრთხო....

ფლავიანემ დიდი ბოდიში მოიხადა და აუხსნა ჭირვეულ კავალერს, რომ ის ხამი კაცია, სამოთხეში პირველად შემოდგა ფეხი და იქაურ წესებს არ იცნობს. შემდეგ გზას გადაუხვია და ფეხ-აკრეფით გაეშურა აღმართისაკენ. უკანიდან კი ესმოდა დამცინავი სიტყვები:

— კაი ბარაქაც შეგემატებიხარ მამაგიცხონდა აი!..

ბორცვზე თეთრი ღრუბლის ქულა იყო ჩამოშვებული. მის ხუჭუჭ საფეხურებს აჰყვა და ავიდა მაღლა. ეხლა იკ მიაღწია საწადელს: დაინახა მამა ღმერთი და დედაღვთისა მარიამი. რამოდენიმე ნაბიჯით რომ დაუახლოვდა, გარკვევით გაიგონა ასეთი დიალოგი:

— დედაკაცო, შენ მაინც უთხარი რამე მაგ შარლატანსა! მთელი დღეები გდია, და კარტსა თამაშობს, საღამოობით მიდის და რესტორანში ნისიათა ქეიფობს—ანგარიშებს კი ჩემთან გზავნის. ჰაი გიდი აბასთუმან! რაში ენაღვლება ჩემი ქონება? მაგრამ იცოდე, ჩემს გაჩენილ ქვეყანას ვფიცავ მეტის მოთმენა აღარ შემიძლიან, თუ არ მოჭკვიანდება, მაგასაც გავაპნღურებ აქედან, მერე წავიდეს და ირიკაოს.

—შენ სხვა მუცლის გვრემა გაქვს; იესოს იმიტომ ჩააცვდი, რომ ის დურგალ იოსების ბუში გგონია და ჩემი სიტყვა არა გჯერა. იქონიე მოქალაქეობრივი გამბედაობა და პირდაპირ მითხარი, რას მიედ-მოედები?

— კიდევ დურგალი იოსები!.. არა, როგორ ბედავ იმ კუროს ხსენებას ჩემს წინაშე. მე ღმერთი ვარ თუ არა?

— ეს მართლც რომ საკითხვაია—ღმერთი რომ იყო, კომსოლები საყდრებს არ დაგინგრევდენ და ხალხს არ გაგიორგულებდენ.

— დამაცადონ იმათ, მე ვაჩვენებ ჩემს ძლიერებას: ისეთი ცეცხლის წარღვნა მოვიყვანო, რომ ქვა-ქვაზე აღარ დარჩეს!

ტრაბახს თავი დაანებე ის გირჩევნია! შენ აღარავინ გკითხავს, ქვეყანას თავისი პტრონი გაუჩნდა, შენ კი შენს ანგელოზებს მოუარე, რომელთაც აღარც სამოთხე სწამთ, აღარც შენი ხათრი აქვთ და ყველა ხის ძირში რომანი აქვთ გაჩაღებული.

— კარგი, გეყოფა გაკაპასება! თუ სამოთხეში ასეთი ამბებია, ყველას მაგალითის მიმცემი შენა ხარ. ყველაფერს ნუ მათქმევინებ... რა უნდა გავაწყო ერთმა მოხუცმა ამდენ თავზე ხელაღებულ ხალხთან?!

— რა და ის, რომ ქორწინების ნება უნდა მისცე ანგელოზებს.

გინა ხარ, ყაძახო...

— დედაკაცო, ქორწინებაზე მეც ბევრს ვფიქრობ, მაგრამ ერთი მითხარი ვინ შეადგენს კანონს? ყველა იურისტები სულწაწყმედილები არიან და ჯოჯოხეთში მიდიან, ერთი სპეცი არ გვყავს, რომ რჩევა-დარიგება მოგვცეს.

ამ დროს ფლავიანემ უცბად ცხვირს დააცემინა.

ღმერთი და მარიამი შეკრთენ და ლაპარაკი შესწყვიტეს.

— ვინა ხარ ყაძახო, ასე უზრდელად თავს რომ წამოგვადექი? შეეკითხა მამაღმერთი.

ფლავიანემ დაიწყო ლოცვით:

— მეუფეო, ზეცათაო, ნუგეშინის მცემელო, მომიტევენ მე თანანადებნი ჩემნი და ნუ შემიყვანებ განსაცდელსა...

— მოკლედ მოსჭერ, თუ ძმხარ, გრძელი ლაპარაკის თავი მე არა მაქვს.

— პაკეტი გახლავთ უფალო, მიწიდან.

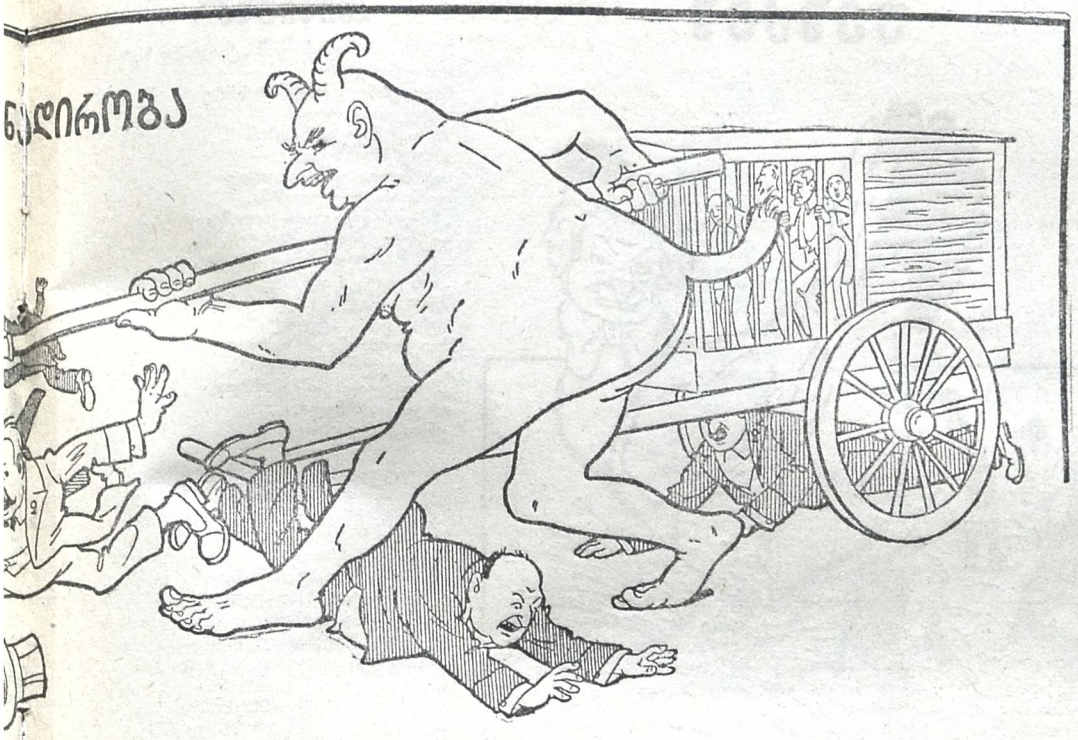

ეს საძაღლე ფურგონი შევიძინე, კარგია;
ბურჟუა-კაპიტალისტს უნდა ვართვა ხარკია,
ესენი მუშებისთვის ხომ ზედმეტი ბარგია.
ტყავი კი საქალამნეთ გამოდგება, ვარგია.
ჩემი ვალი ეს არის: წუნკლებს მოვსდო ღვლეჭია,
და თუმც რგოლების*) ნაცვლად მათ ყელზე აქვთ ბანტები
მაინც როგოლების*) ნაცვლად მათ ყველაზეტვოზ
მაინც მათ წუწკობაში ხომ არ შეგვდის ეჭვია

და მიტომ სჯობს შევიპყრა მე ეს დარდიმანდები.
არც ერთი მათგანი არ შველის ჩვენს გასაჭირს;
ზოგი ვითომ ლაქუცობს, გულში უდევს ავია,
ამათი შებრალება, დავიჯერე არა ღირს,
დროს გიპოვის—გეცემა, ყველა შემპარავია.
ლონღლალი ამათი ვისთვის არის საჭირო?
ჩვენებს მათი დაკარგვით არ დაწუდება გულია
ჯობს ამათი ტყავისგან წალა-მესტი შეკერო
სულ ერთია, სახორცეთ ყველა დაკარგულია.

*) რგოლებს უკეთებენ კეთილშობილ ძაღლებს.

მამა ღმერთმა გამოართვა პაკეტი, გახსნა და დაიწყო კითხვა. კითხვის დროს სახე ათასნაირად შეეცვალა, ბოლოს აათვალიერ-ჩაათვალიერა ფლავიანე, შემდეგ მარიამს გადასცა წერილი და შეეკითხა.

— მარუსია, შენ რას იტყვი?

მარიამმა გულდასმით წაიკითხა წერილი და გადაათვალიერა საქორწინო კანონპროექტი. შემდეგ მხრები აიჩეჩა და ღმერთს გადაუჩურჩულა.

— რა დახმარება და ზომების მიღება შეგიძლია? სხვას ხომ ვერ აუკრძალავ იმას, რასაც შენ აკეთებ?

— მეც ასე ვფიქრობ.

— ასე ჰფიქრობ და მოიცილე ეგ ახმახი თავს რომ დაგდგომია. მამა ღმერთი მიუბრუნდა ფლავიანეს და დიპლომატიურად უთხრა:

— ზრუნვა ქვეყნის დასასხსნელად, ჩვენს მოვალეობას შეადგენს, ჩვენ მივიღებთ სათანადო ზომებს, მაგრამ პრაქტიკულად ამ საქმის განხორციელებას მოკლე ხანში არ უნდა მოველოდეთ. პირადათ შენს შესახებ საენუგეშოს ვერაფერს გეტყვი; რა თქმა უნდა, საწინააღმდეგო არაფერი გვექნება რომ სამოთხეში დარჩე, მაგრამ ულუფის მოცემა არ შეგიძლია. მას შემდეგ, რაც ქვეყანა გამიორგულდა, ჩემი სალაროც დაიცალა და ცხოვრება გაგვიძნელდა ნუ კი ვეწყინება და თუ სხვა გზას მონახავ შენთვის უფრო აჯობებს. ღმერთი კრუსუნით წამოდგა და მარიამს მიმართა:

— მარუსია, წავიდეთ სადილის დროა!..

ფლავიანე მარტო დარჩა. საშინელმა სასოწარკვეთილებამ მოიცვა ის და მძიმე საგონებელში ჩავარდა. რა ქნას? მიწაზე ხორცი აწამა, ქვეყნის არევამ მას ბედი აწყევლინა, ნუგეშს სამოთხეში მოელოდა და იქ აპირებდა სულით განსვენებას, მაგრამ აქ უარესი ამბავი დახვდა. ისე, რომ **ცოდვილი ქვეყანა** მისთვის სანატრელი ოცნება ყოფილა. რა გზას დაადგეს ფლავიანე?

ამ ფიქრებში გართული ნელა გაემართა სამოთხის ბაღის კარებისაკენ, სადაც ანგელოზები წყვილ-წყვილად დასეირნობდენ.

ოკის

ფეუძეუ

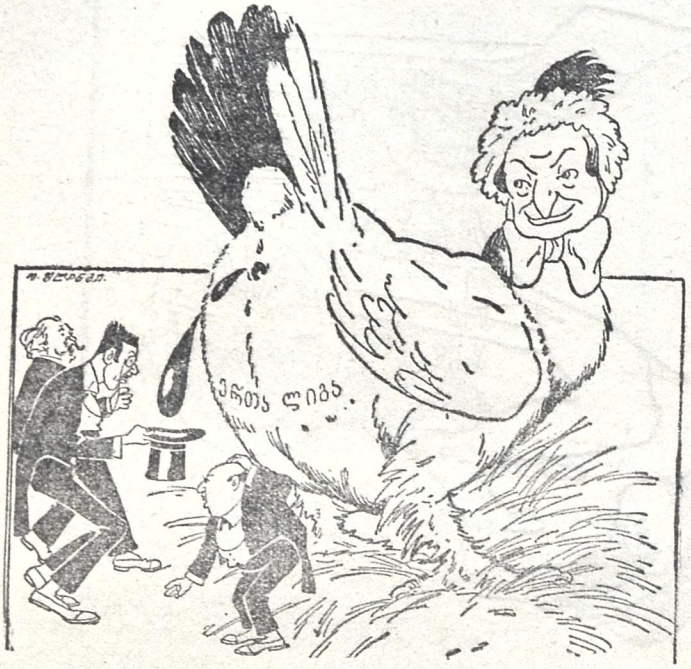

უცდიდენ:—კვერცხსა დაგვიდებს მაგარზე უმაგრესსაო.
მაგრამ კვერცხისა მაგივრად, უზრდელმა რა ჰქნა ესაო.

„ვიზიტზე“

მსურს პირველად რომ „ტარტაროზს“
მივაყენო ჯორი,
სააღდგომოთ ძღვენით სავსე
ხურჯუნები ორი.
შემდეგ მისი აგენტების
გამოვიებნო ბინა,
სავიზიტოთ კარს მივადგე
თუნდაც არ იყონ შინა.
„ზმუკს“ ლევარსის დიდ მეგობარს
ვეტყვი: „აღდგა ქრისტე“,
„ქემმარიტად“—იგი მეტყვის
„მენ აღდექი ისე“.
შემდეგ სხვებიც მეგულება,
„უჩარდია“, „ტერსტი“
მათ მიუძღვნა არ ეყოფათ
„სინდიკატი“ „ტრესტი“.
„მორიელიც“ კი გამოჩნდა
არ ვიცი რომელი,
უნდა ვნახო უსათუოდ
იგი ქვემძრომელი.
ეროს ვიცნობდი მე „მორიელს“
ძველ ხანა და დროში,
„ეშმაკს“ ხშირად ნახულობდა,
სჯობდა იუმორში.
იგი თუა მიულოცავ.
„ტარტაროზთან“ ძმობას,
ახვა თუ არის, მაინც გულით
ვეტყვი გამარჯობას.
შემდეგ მაზრებს გაუყვები
ვინახულებ ყველას,
აქეთ „წყეულს“ შევეყრები,
იქ „ჭოლოკს“ და „მელას“
„წაველაც“ კი შემეყრება
საჯაოხოს გზაზე,
რადგან იგი მხარე არის
მინდობილი მასზე.
ამის შემდეგ ბათომისკენ
დაუყვები ფეხით,
აქ კი ყველას ვესტუმრები
ნაჯახი და ხერხით.

ბ. ობოლი.

იგავ-არაკი

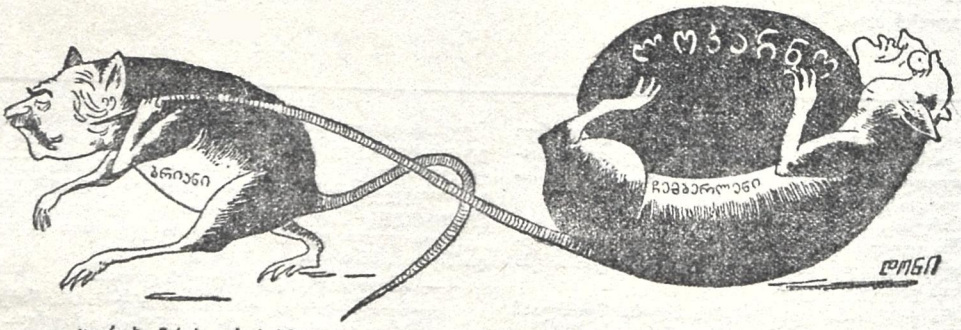

კვერცხი ნახეს ვირთხებმა,—
მაგრამ როგორ წაიღონ?!
გააგორონ,—გატყდება,
ხელში როგორ აიღონ!

ბოლოს ხერხი მონახეს:
დაწვა ერთი პირ-ალმა.

გულზე კვერცხი დაიდო,
გაიტანოს რომ გალმა.

პირველს კუდით მეორე
თვისკენ მიეზიდება...
ვინც არიან, თვით ხედავთ,—
სხვა ახსნა არ სჭირდება.

უწინ და ეხლა

— გაკურთხოს ღმერთმა შვილო. შუბლში გეტყობა, რომ ღვთისნიერი კაცი გამოხვალ. მე აქედანვე გამჩნევ, რომ ბლაღოჩინი იქნები, და თუ კი ჭკვიანათ მოიქცევი, შეიძლება ეპისკოპოსობაც მიიღო. ხოლო თუ კიდევ უფრო ჭკვიანად იქნები, მაშინ კათალიკოსობაც შენი იქნება.

— აბა დელი, დელი დელი,
გახუჭული ჩვენი ღვდელი.
აბა დელი, დელასაო
მირჩევნიხარ ყველასაო.
ჰე ბიჭებო შეუტიოთ
ამ ბერ ტურა-მელასაო.

ჩიბათი

მოვმართე ჩემი ქამანჩა
გუდაც გავსწპინდე ძველია,
მოგეხსენებათ: მესტვირის
მოვალეობა ძნელია

ახლოსა არის, და ვნახოთ
ეს ჩვენი აღმასკომია,
რომელიც ყველა საქმეში
არის უქმადა მჯდომია.
ხომ არა აწყენს, ნეტავი,
რომ შეიფხანოს თავია?!
სოფლის გზებისა კეთება
ეფიქროთ არა არს ავია.

დაუკარ, ჩემო ქამანჩა,
არ შეგვიჩერდეს სტვირია,
კოოპერატივსა ვესტუმროთ,
თუმც მისვლა გასაჭირია.
არ არის: ნავთი, მარილი,
არც ჩითი ერთი ტკაველა,
სამაგიეროთ ბევრია:
მომპას-ირისი კრამელა.

ნიტიფორე და ნესტორი
სასწორზე სწონენ ხელებსა;
აბაზის პური თუ გინდა
შაურის მოგაშველებსა.

მიშა ჩიბათელი.

— —

მესტვირული

დაუკარ ჩემო ქამანჩავ,
დაუკარ, დააყღერეო
დიდი ხანია მე და შენ
ხმა ტკბილათ არ გვიმღერია.
ამიტომ გაგვითამამდენ
ფლიდები და ოხერია;
გამრავლდენ: მელაკუდები,
დაყლაპა, ბუზის-ჭერია.
ჩამოვუმღეროთ ნელ-ნელა
ყელ მოღერილი სტვირითო,
და ვათქმევინოთ ცოდვები
ყველას თავისი პირითო.
სუყველა დასნეულდება
უკურნებელი ჭირითო;
(აღარ ექნებათ მათ არე
საცეკვი და საჯირითო!)
სულ ყოველ დარგში შევიქვრეტ
შევაღიღინებ სტვირსაო;
ზოგს ავაცეკვებ ბრუ დასხმულს,
ზოგს დაუგრძელებ ცხვირსაო.
აღვნიშნავთ ყოველ სიმრუდეს,
(თუმცაღა თქმაც კი სჭირსაო).
შევაჩვევ გამბეგაობას
მუშა და გლეხის შვილსაო.
აბა, დაუკარ, გენაცვა,
ასე უმატე ეღერასო;
ცხრა წლედის გამგეს ვეახლოთ
მუდამ, რომ შფოთავს—ღელავსო.
ხშირათ ხმელ პურს სჭამს ბაზარში
ვითომც თვალს უხვევს ყველასო
ნეტა ვის მოატყუილებს,
დღეს ყველა იცნობს მელასო.
ჯერ ჩაუაროთ აფთიაქს
მკურნავ მალამოს სენისო.
ჩვენს ონისიმეს მკლავ მაგარს
ნებიერობა შვენისო.
აბა, დაუკარ ქამანჩა,
დაუკარ ნელა-ნელაო;
აქ სამდივნოში შევიდეთ
მოვინახულოთ ყველაო.
უკვე გაიგო მიშამ და
სიბრაზით ჩაახველაო;
მართლა გასუქდა წყეული
ცოტ-ცოტა ყველგან წველაო

„დელეგატი“

(ჰიათურიდან)

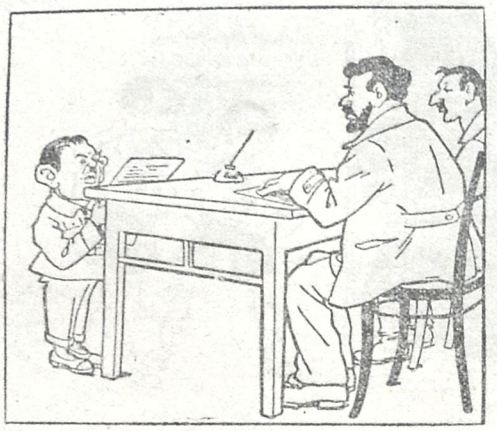

— ამხანაგებო, კავშირის ყრილობაზე, რომელზე-
დაც თქვენ მიერ დელეგატად ვიყავი გაგზმვნილი...
— ადექი, კაცო, და ისე გაგვიკეთე მოხსენება

ზემცდარი მისამართი

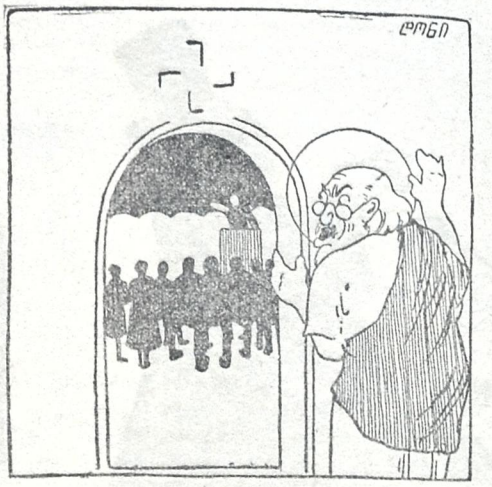

მოაკითხა მამა ღმერთმა... აქ სწირავდა უწინ საბა.
ანაფორა ამშვენებდა, ტანზე ეცვა გრძელი კაბა.
მისი ლოცვა და ღალადი ღმერთს ესმოდა ცაში მაღლა.
არ იცოდა მისმა ენამ არასოდეს ლოცვით დაღლა.
ჰო-და საბას სანახავად აქ მოსულა ღმერთი—მამა,—
მაგრამ როცა დაინახა,—ეს სურათი არ იამა.
დღეს იქ, სადაც იკითხოდა: მოციქული, სახარება,—
„კომსომოლებს“ გაუმართავს კომუჯრედის სხდომაკრება.

მოხერხებული კაცია
აქ ყველაფერი თელაო;
მღვდლობა აკლია, ტარტაროზ,
აკურთხე მუცელ-სქელაო.
კოოპერატივსაც ვესტუმროთ,
ისიც აქ არის გზაშიო
რაც ძველ ძმა-ბიჭებს გადარჩა
ვერ იგდეს მათ ხარხაშიო
დღეს იაგორი ათავებს
სასტუმრო „ფრახციაშიო“.
ვარლამი ჯავრითა სკდება,
თეთრი ერევა თმაშიო.
ამბობს: მეც ერთი მრგებოდა:
გოჯი. კატლეტი, ხაშიო,
განა, რომ ჩამოვრჩებოდი
იაგორს სმა-ჭამაშიო?!
ტარტაროზ „რევიზიასაც“
თაქება უნდა თავშიო;
ბნელ საქმის „წაფუჩრებით“
ჩაყარეს ყველა წყალშიო
„წარმოკავშირში“ შევედით,
შევაღიღინოთ სტვირიო;
დიმინტრისა და ბეხუსა
მაღლა უჭირავს ცხვირიო.
ნამეტანს იბერებიან
ალარ უცინით პირიო,
იქაცა „რაღაც“ ამბავი
რომ დააყურო ყურიო
ბევრი ვეძებე გლეხკომი
მაგრამ ვერ ვპოვე ბინაო;
ლადიკომ, მაგრათ აკვანში
ჩაკოჭა, ჩააძინაო,—
სასადილოში შევიდეთ
ხრიალი აური-ზაურით.
საღამოს დახლში არ არის,
ყურ გახვრეტილი შაური.
ვისაც კი უნდა მიირთვას
სუფრაზე კვატ-ინდაური,—
პასუხს არავინ არ აგებს
იქაურ, არც აქაური.
ასე არის ტარტაროზო
ეს ამბავი გასაკვირი
თუ მე ვისმეს მოვუკორო,
დამიდუმდეს ენა-პირი,—
და ჰიჭიკოს გასახარათ
დე, დაიმსხვრეს ჩემი სტვირი.

კვინტაძე.

ბათოუმი

გაზაფხული დადგა,
ტყეს ეცვალა ფერი,
კოდრაბანდისტების
მოაწია ჯერი.
ზღვის პირი გაივსო
სხვა და სხვაგვარ ხალხით,
ზოგი თეთრით დადის
და ზოგი კი თალხით.
კონდრაბანდას, ძმაო
ებრძვის დღეს სულ ყველა,
(ყველა მას ყიდულობს
თუ კი დაახელა).
სასტიკი ბრძოლაა
გამოცხადებული,
(თუმც მას ყიდულობს
ვისაც კი აქვს ფული).
უფულო კი ებრძვის
რახან ვერ ყიდულობს,
კოდრაბანდისტები
ამითაც დიდგულობს.
სხვა რაღა მოგწერო,
ძმაო, გასაკვირი,
წამო ერთი ჩვენსკენც
იქირავე ვირი.
მასპინძლობა იყოს
აქ სტუმარის ჩვენი,
გაქეიფოთ უხვად,
გაგატანო ძღვენი.
შენთვის საძღვნოთა მყავს
ორი დიდი მღვდელი,
ერთი მიკიტანი,
გამოქნილი ძველი.
ნურიის ბაზარშიც
ამოვკრიფავ ზოგებს,
(აბა შენთვის, ძმაო
ვინ რას დაიზოგებს).
დასასრულ კვლავ მოგწერ:
მღვდელ ჩხიკვაძის ამბავს,
მიკვირს დღემდე იმას
რატომ არვინ ამბამს.
ემუქრება ყველას,
როორც წინა დროში,
ზოგს წაართვა ბინა,
ზოგს ფულების გროში.
მუშკორმა ამხილა
საქმე საგმირონი,
შერისხდა მოძღვარი,
შეურცხვა მირონი.

ბლიკვი.

ვერის ბაღი

ბაღი ისე მორთულია,—
ყველა იმას ეტანება,
ყოველ ნაძვის ძირში არის
სიცოცხლე და ნეტარება.

ზოგი გრძნობა მორეული
პირის ლაწვებს ათამაშებს;
ზოგიც პირზე ეკონება
სიყვარულით სავსე ვაჟებს.

ჩიგათი

დაუკარ ჩემო ქამანჩავ,
მოჰყევი შენებურათო.

ვიაროთ ისევ მე და შენ
ძველი გზით ისევ ძმურადო.

—

ლამპად მაქვს სტვირი ქებული
ბნელი გზის სანათურადო,
და იარაღად ჩანგალი
ზურგების გასახურათო.

—

მსურს სამკითხველოს შორიდან
ჯერ ისევ დავაყურადო,
შემდეგ კი შიგა ვესტუმრო
ჩანგლითა უწმაწურადო.

—

შესვლა აქ სამკითხველოში
მიხვდება ხშირად-ხშირადო.
ყოველთვის არშიყ ქალ-ვაჟებს
შევები პირის-პირადო.

— —

აქ არშიყობენ მუდამ ჯამს
მკითხველთ იგდებენ ჩირადა,—
და ამიტომაც გამგესა
ვუძღვენ ჩანგალი ქირადა.

—

ვუცხუნე სხვებსაც მრავალსა
შეერგოს ხაჭაპურადა...
აწ ყოველთვის ვეცდები
არ დამრჩენ უმადურადა.

ა. ტიტანი.

—:—

ამბობენ რომ: ჩვენც ასე ვართ
გმირი ზაქრო, გმირი კაკო...
აწ შენ იცი რასაც უზამ,
ტარტაროზო ამხანაგო. ძნელ-ოღლი.

—:—

ნიხრი

ჩვენს სადგურში შეიკრიბენ:
ბარლამ, პლატონ, ანტონ ბარო.
ღვინო-სადილს ნიხრი დასდეს,
თან ჩაურთეს საციეს გარო.
ამ „დიდ ხალხის“ არ მეშინის,
ქედს მათ წინა არ ვხრი.
ხელფასს ცოტა მოუმატეს,
გადიდეს ბევრჯერ ნიხრი.
როცა ნიხრი დაასრულეს
შემოუსხდენ თეთრ მაგიდას,
—მორჩა ნიხრი ხელმოწერით.
დღესაც იქ სძევს მაგიდაზე
ნიხრი გუნდის შენაკმაზი.
სამი კაცი ზედ ხელს აწერს,
აღარ უნდა ლარი, ხაზი.

კუკუ.

—:—

სოფ. ხრიხოლნისი

რაჭის მაზრა

ჩვენი სოფლისა საქმე
მუდამ კარგია, როცა
მღვდელსა მივეცით რამე,
ან აღვადგინეთ ლოცვა.

—

ბევრსა სტკივოდა გული
ჩვენი გლეხობის ხსნაზე;
საქმე ჰქნეს მეტარ რთული
ამ სოფლის აღდგენაზე.

—

აღმერთებენ „კაკო ყაჩაღს“
ხის ძირში რომ ჰქონდა ბინა,
და მისული მასთან ზაქრო
თვის გვერდით რომ დაწვინა.

—

უნდა გავაცნო ყველას
მათი სახელი, ბინა...
მე არავის ვთხოვ შველას,
მხოლოდ დამიხვდით შინა.

—

პირველი გახლავთ დავით,
ღვინოს სვამს როგორც ხარი;
თუნდაც დაჰკიდო თავით
მუდამ ასეთი არის.

—

მეორე არის თედო,—
(ძველი მიკიტნის კაცი)
ტაბლა თუ ხელში იგდო
ეცემა როგორც ვაცი.

—

მესამე—მღვდელი ვანო
ნაზია მეტად ჭამით:
რაც უნდა მიუტანო
არა კაღრულობს ჯამით.

—

ასეთი ბედით ჩვენში
სცხოვრობს მორწმუნე ყველა;
აგერ აპრილის თვეში
მღვდლისგან მიიღეს შველა.

—

ვისაც ჰქონდა ცოდვით
რამე ბოროტი ზრახვა,
ან „მაცდურების ბოდვით“
(რომლებმაც სჯამეს მარხვა)—

—

სუყველა გადაიქცა
მორწმუნე-წმინდანებად;
ღმერთ-სამოთხისთვის იმათს
სული არ ენანებათ.

ლ—უბნელი.

„სოფლის გმირები“

ზუგდიდი

ტარტაროზ! უნდა გაგაცნო
ჩვენი სოფლისა გმირები,
ყველა მუშა და გლეხისგან
აგდებულ-დანამცირები.
პირველი არის დავითი
(ეს ანჩაბაძე—დიდია)
ჩამომავლობით თავადსა
სხვები ფეხებზე ჰკიდია.
იგი „კამანდრობს“ ძმა-ბიჭებს,
ჭეჭურ ზრდილობას მიმყოლი,
დაკარგულია კოლია,
მასთან ქარჩავა გრიგოლი.
გადაჰკვრენ წმინდა ნუნუას,
ასტეხენ აურ-ზაურსა;
ქუჩებში აღარ უშვებენ
უცხოსა და აქაურსა.
მათი მკლავაძურ გმირობით
ბაცს ვეღარ მოუსვენია,
იმ კვირას კარგად მიბეგვეს
ერთი მშრომელი ჩვენია.
დროს ატარებენ, ლხინობენ,
საქმე ფეხებზე ჰკიდიათ,
(როგორ ვსთქვა?—ხელს რომ აფა-
რებს
მას ამხანაგი კიტია).

ეკრანი.

ცნობათა მიღება

„ბატი“-ს. (ქუთაისი) მგონი უფრო სწორი იქნება თქვენი ფსევდონიმი თუ მისი პირველი Ი-ს მაგიერ დავსწერთ Ა-ს. ალბად თქვენ შეგცდათ, თორემ თავისთავს ხომ უფრო იცნობთ!

ყოველივე სისულელე „ხინამდვილეს შეიცავს“, თორემ ასე, რომ არ იყოს, მაშინ ვირთხები ვერ მოხსნიდენ თავს გუდას და ვერ იქეიფებდენ თქვენი ტახტის ქვეშ, რომელზედაც თქვენ იწევით.

თუმცა ვირთხებს თავხედობა ჩაუდენია თქვენს წინაშე, მაგრამ ეპატიებათ, რადგან თქვენც სჩადიხართ ამას ჩვენს წინაშე ასეთი წერილის გამოგზავნით.

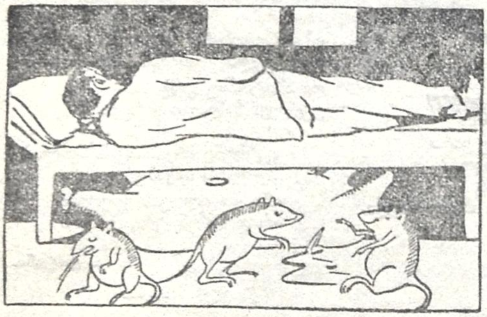

ა-რო-ს. თქვენი თხოვნის: „ეს მასალა უნდა იქნას დაბეჭდილი ორ მაისის ნომერში, თორემ მასალა გაუქმდება“—შესრულება არ შეგვიძლია, რადგან „ტარტაროზი“ დღეს—პირველ მაისს გამოვიდა.

ახირებულად მსჯელობთ: **შემწვარი გოჭი, ინდაური, პასკა და სხვა ასეთი კარგი საჭმელი ბურჟუაზიის მოგონილია და მუშა-პროლეტარმა იგი არ უნდა სჭამოსო.**

ვაჰხ! შე დალოცვილო, მუშა-პროლეტარს პირში გემო არა აქვს, თუ რა გგონიათ!?

კვაჭის. (ნიგოითი) თქვენ, როგორც ქურდი, არა ხართ ღირსი, რომ თქვენი „სატრფო“ ცოლად გამოგყვეს. ჩვენ ვბეჭდავთ თქვენი ლექსის რვა სტრიქონს, (რომლებიც მოპარულია სულცხონებულ სოლომონ ზურგიელიძის ნაწარმოებიდან), რათა დავუმტკიცოთ თქვენს „სატრფოს“ თქვენი ქურდობა, თითქოს თქვენ გწერთ თქვენი სატრფო:

> საყვარელო ჩემო კვაჭო,
> ნეტა მომცა შენთან ბინა,
> რომ დავსტკბე შენი მზერით
> და წაგყვე მალე ცოლად.
> დედ-მამა თანახმა არის
> შენი ჩემგნივ ცოლობაზე,
> თუ ღმერთი გრწამს მალე მქენი,
> ამისრულე ჩემი ნატვრა.

მწიფეს. (სენაკი) თქვენი წერილი მოვათავსეთ თანახმად თქვენი თხოვნისა **„ტარტაროზი“-ს უახლოეს.... გოდორში.**

ნიკ-ტოს. თქვენ გვწერთ, რომ:

გთხოვთ დაგვიხატოთ სამორიგეო ოთახი სადაც ახალგაზრდა ექიმი კოცნის ახალგაზრდა ქალს. კედელზე წარწერა: „ყოველმა ავადმყოფმა უნდა მიმართოს მორიგე ექიმს“. კარებზე ავადმყოფების რიგი. ესენი თავის საქმეს განაგრძობენ“.

ამხ. ნიკ-ტო, აქ ჩვენ ვერაფერ დანაშაულებას ვხედავთ! ალბად „კოცნით“ ავათ ყოფილა ის პატიოსანი მანდილოსანი და ამისათვისაც მიუმართავს (თანახმად წარწერისა) მორიგე ექიმისათვის. (ისე უნდა იცოდეთ, რომ ასეთ დროს ჭვრეტა უზრდელობაა).

უზბეგს. თქვენი წერილის გაშალაშინებამ შალაშინი წაგვიხდინა ისემოუხეშავი იყო იგი. მის გამოსწორებას არაფერი არ ეშველა.

ზეგნის ყაყაჩოს. (კიკნაველეთის თემი) თქვენ გვწერთ:

მილიციონერები: ვალოდია და მინაგო სოფელს აშინებს იარაღით. იყო ასეთი შემთხვევა: მივიდენ ოჯახში გადასახადის ახალებად... დაშინებული დიასახლისი ქვაბში დაიმალა... მილიციონერებმა წაიღეს ქვაბი (არაყის გამოსახდელი), რომლშიაც ქალი იყო დამალული...

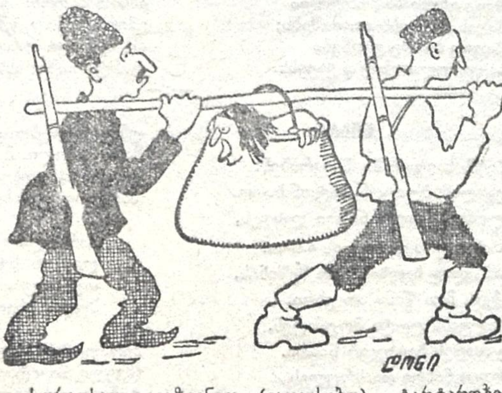

სურათსაც გვიგზავნით. (ვათავსებთ), ტარტაროზი ადგილობრივ ადმინისტრაციას ავალებს ამ საქმის გამორკვევას. თუ მართლაც ასე იყო, დამნაშავენი იმავე ქვაბით გადმოგზავნილი იქნებიან ჩვენთან.

„ტარტაროზის კვერთხს“. (ჯუმათი) კონფერენციებს რომ რამე შესძლებოდა, ევროპის საქმე კარგად იქნებოდა, წმიდა მამებს“ ვერ უშველის კონფერენციები.

„შექანებულს“. (ლანჩხუთი) შე დალოცვილო, ამას ეძახი „პატარა წერილს“?! მაგრამ არ არის გასაკვირი რომ დიდი პატარად მოგეჩვენოს მართლაც „შექანებული“ ყოფილხართ. მიბაძვა დასაშვებია, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როცა ნამდვილი „შექანჯალებული“ გახდებით... ცოტა დაიცადეთ და ეღირსებით.

ხრიალეთელს. (სუფსა) გვწერთ, რომ:

> **გიგო, იაგორ, პროკოპი,**
> **გრიგოლი, მასთან პორფილე,**
> **სახლის პატრონი ყარამან**
> **მათთან ჩვენი თეოფილე.**

კარტს თამაშობენ მთელი ღამის განმავლობაში და ფულს აგებენ **„ოცდაერთში“.**

ეს ჩვენ არ გვჯერა; ოცდაერთში არასოდეს არ წააგებენ; ალბად ოცდაორში აგებენ.

ფოლადს. (ბათომი) რას ერჩით ღორებს, თუ კი:

ნატანების სადგურში
გავიარე შემთხვევით,
პირველ კლასის „ბუფეტში“
ზეიმობდენ ღორები.

იქნება სადგურის უფროსის ან „ბუფეტჩიკის“ მიერ და პატიმრებული იყვენ... ასე რომ მათ თავხედობათ არ ჩაეთვლებათ ეს საქციელი.

ჭანჭულიას. (სოფ. რკვია) რას იზამ, ძმაო: **ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესია.** მღვდელი ჭუმბურიძე პრასას არ მოიპარავდა, რომ მას ხურჯინი ძღვენით გაევსო მიცვალებულის ტირილში, სადაც მოტანილი ჰქონია ცარიელი ხურჯინი. ფოფოდია სახლში არ შეუშვებდა ცარიელ ხურჯინით.

ყოველ შემთხვევაში მღვდელ ჭუმბურიძეს პრასის ფასს ვერ გადაახდევინებთ, რადგან მას ბოსტანში დარჩენია ოლარი.

კაპარჭკინას. (ს. ამაღლება) ისე აგიშენდა ოჯახი, რომ შენ მასწავლებლად ვარგოდე. ამას არ დასწერდა შენი უკანასკნელი მოწაფე. საკითხი, რომელიც თქვენ გაინტერესებს, შეგიძლიათ უშუალოდ ნახოთ. ამ სულელურ წერილის შესახებ ჩვენ ვაცნობებთ სამაზრო განათლების განყოფილებას. სიცხე გაისინჯეთ.

ვრიშა ებეშვილს. (აბაშა) შე კაი კაცო, „ვანოს ბედი“-ს შესახებ რომ სწერ, ის არ გირჩევნია შენს თავზე დასწერო რამე? აკი გაცნობეთ, რომ არ წავათქო.

პრწყი მზე. (ახალდაბა) თქვენ გვწერთ, რომ:

ქიმერიძეების მცხოვრებნი
ლარიბი არის წყალითა.

ღვინო დალიეთ, თუ წყალი არ არის,
რიგში ჩადგომა გვიხდება
და ჩამოჯდომა რელსებზე,
ძნელია მეტისმეტადა
დადგომა დიდხანს ფეხებზე.

რიგში წყლისათვის დგომა, აქაც ხშირია (მეტადრე გარე უბნებში), შეგიძლიათ; როცა დაიღლებით ფეხზე დგომით, „ჩამოჯდეთ რელსებზე“.

ბევრჯერ მიმართეთ ალმასკომს,
მაინც არ მოგვცა წყალია,—
და ქიმერიძეების გლეხობას
გულს გვეკიდება ალია.

თუ ალი გეკიდებათ, მართლა საჭირო ყოფილა წყალი.

შემდეგ იწერებით:

ალბად ჩვენი სადგურის უფროსს სძინავს და, ვშიშობთ, სალათას ძილად არ გადაიქცეს.

ესეც შესაძლებელია, მაგრამ როგორ უნდა გაადვიძოთ, როცა წყალი არ გქონებიათ რომ იგი შიგ აცურავოთ!

გინას. (ბათომი) როცა ჩვენ შევეკითხეთ ლევარსის: **ბათომის საბარგო სადგურში გაკავს თუ არა დარაჯად ძმა გიორგი?**—უარყოფითი პასუხი მოგვცა... ასე რომ გიორგი როხროხაძის ლაპარაკი, თითქოს:

ჩემი ძმაი ლევარსიე
ჩემთან არის ვითა ბუზი;
მას აქებენ, და მე კი ვარ
შედარებით მასთან ტუზი,—

ტრაბახობაა მისი მხრიდან და სხვა არაფერი... ამიტომაც ნურც თქვენ იწუხებთ თავს მაზე წერით. როცა ლევარსიმ თქვენს წერილიდან წაიკითხა შემდეგი სტრიქონები:

...და შემდეგ კი დავამტკიცებ
ვინ ყოფილა გონიერი...
კიდევ ვამბობ: ლევარსიზე
გიორგაა ლონიერი—

ისე გაბრაზდა, რომ კინაღამ წამოვიდა მან, რათა: „მარილსავით დავფშნი იმ ყაზილარს ვინცხა არის“-ო.

ესეც აღდგნმა (ვერის დალმართზა)

ტარტაროზი № 47

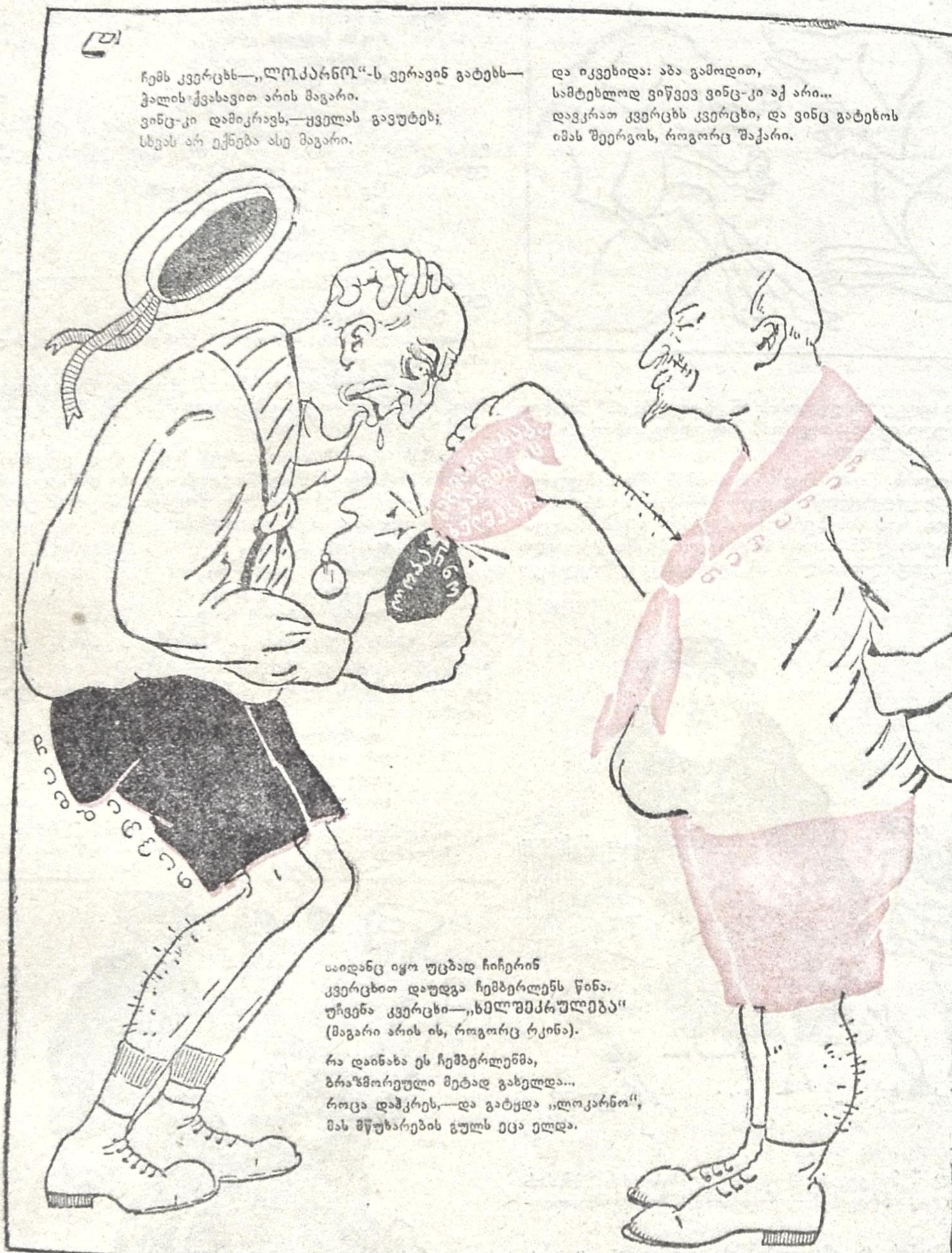

ჩემს კვერცხს—„ლოკარნო“-ს ვერავინ გატეხს—
ჭალის ქვასავით არის მაგარი.
ვინც-კი დამიკრავს,—ყველას გავუტეხ;
სხვას არ ექნება ასე მაგარი.

და იკვეხიდა: აბა გამოდით,
სამტეხლოდ ვიწვევ ვინც-კი აქ არი...
დავკრათ კვერცხს კვერცხი, და ვინც გატეხოს
იმას შეერგოს, როგორც შაქარი.

საიდანც იყო უცბად ჩიჩერინ
კვერცხით დაუდგა ჩემბერლენს წინა.
უჩვენა კვერცხი—„ხელშეკრულება“
(მაგარი არის ის, როგორც რკინა).

რა დაინახა ეს ჩემბერლენმა,
ბრაზმორეული მეტად გახელდა...
როცა დაჰკრეს,—და გატყდა „ლოკარნო“,
მას მწუხარების გულს ეცა ელდა.

საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა კამოს ქ. 68.